

Köy Enstitüleri

ISSN: 1304-0227

Üç Ayda Bir Yayınlanır.

Sayı 64 / Ekim-Kasım-Aralık 2019

Yönetimden

2019 yılının son bülteniyle size seslenme olanağı elde ettiğimiz için sevinçliyiz. Bu yıl vakıf olarak hem üyelerimizle olan ilişkiler bakımından oldukça etkili ve verimli bir yıl geçirdiğimizi düşünüyoruz.

Yıl boyunca yapılan etkinlikler, yayın çalışmaları ve vakıfta düzenlediğimiz toplantılarla köy enstitülerinden uygulanan çağdaş, akılcı ve ışıklı eğitimin tanıtılmasında, bilinmesinde üstümüze düşen görevi yaptık. Bundan sonra da yapmaya devam edeceğiz.

İçinde bulunduğumuz yıllar dünyada teknolojik ve bilimsel devrimin yaşandığı yıllar olarak tarihe geçecek. Özellikle bilginin ulaşılması ve yayılması açısından 2019 yılı unutulmayacak yıllar arasında her zaman anılacaktır.

Dünyamızda birçok alanda çok hızlı devrimler yaşanmaktadır. Eğitim alanı da bu hızlı gelişimin ve dönüşümün yaşandığı alanların başında gelmektedir.

Eğitimde duvarların yıkıldığı, okulun dışında da eğitim sürecinin devam ettiği dünyada, bir Türkiye olarak çağın neresinde duruyoruz? Çağın gereği olan büyük değişimi ve dönüşümü gerçekleştirebiliyor muyuz? Eğer gerçekleştirebiliyorsa, hangi alanlarda başarılıyız? Hangi alanlarda başarısız saptamamız ve bu saptama doğrultusunda çalışmalarımızı sürdürmek zorundayız...

Bizler, eğitime günümüz ya da geleceğin eğitimine bakarken, köy enstitüleri örneğini hep göz önüne alarak değerlendirmeler yaparız. Elbette, o günlerin hedef kitlesi olan köyle bugün tamamen boşaltıldı, köylü nüfus şehirlere aktı. O koşullarda bir köy enstitüsü sistemi oluşturup öğrencileri ona göre yetiştirmek diye bir hedefimiz olamaz! Bu hem diyalikte hem de akla aykırı bir düşünce olacaktır.

Biz köy enstitülerine bakarken onun temel ilkelerinin günümüz koşullarına uyarlanarak ve yine ihmal edilen geniş kitle göz önüne alınarak yapılmasından yanayız. Bugün köyler boşaldı, ama kentler köylere dönüştürüldü. Özellikle şehrin etrafını kuşatan ve “varoş” olarak tanımlanan mahallelerde eğitim hakkından mahrum bırakılmış, küçük yaşta okulu bı-

rakarak, çalışma hayatına atılmış milyonlarca çocuktan söz ediyoruz.

Yine daha çocuk yaşta evlendirilen kız çocuklarından söz ediyoruz. Açık ortaokula ve liseye kaydedilen milyonlarca çocuğun, daha tam olarak sosyalleşmeden örgün eğitimin dışına çıkarılan çocuklardan söz ediyoruz. İki odalı evlerde ders çalışma olanağı bulmayan, ya da annesi ve babası işe gittiği için evin ve kardeşlerinin sorumluluğunu alan ve daha çocuk yaşta büyük sorumluluk alıp, bu sorumluluklarını yerine getirmek için okul sisteminin dışına itilen çocuklardan söz ediyoruz.

Okula gidip de olanaksızlıklar yüzünden beslemeyen, üst baş alınamayan, ayakkabısız, çantasız okula giden çocuklardan söz ediyoruz...

Daha da ötesi, çok küçük yaşlarda tarikat eğitimlerine alınıp dört beş yaşında ikin beyni yıkanan çocuklardan söz ediyoruz...

Kapalı kapılar ardında örselenen, şiddete uğrayan, taciz ve tecavüze uğrayan çocuklardan söz ediyoruz...

Zaman onlar için çok hızlı ilerliyor. Akranları sıcacık odalarında pahalı bilgisayarlardan istediği bilgilerden, derslerini takip ederken, onların bu kışı nasıl geçireceğiz, ayın sonunu nasıl getireceğiz diyen ailelerin çocuklarını aynı sınavlara sokup “yarışın” denilen sistemlerin nasıl haksızlık ürettiğinin farkındayız ve görüyoruz...

Çocuklarına haksızlık yapılan bir ülkede hak ve adaletten söz etmek mümkün değildir. Adalet kavramı ancak bütün çocukların yaklaşık aynı fırsat ve olanak eşitsizliğini kullanırsa eşitlik olur...

Köy enstitüleri çocuklar arasındaki fırsat ve olanak eşitliği sağlamaya yönelik olarak açılan Cumhuriyet devriminin okullarıdır. Bu çok önemli deneyimden hala dersler çıkartılabilir diye düşünüyoruz...

Gelecek sayımızda görüşmek dileğiyle iyi yıllar dileriz...

kevakfi@gmail.com

İnternet Sitemiz: <http://koyenstitulerivakfi.org.tr>

Köy Enstitülerine Yaklaşım

HAFTASONU TOPLANTILARI

Köy Enstitülerinde, pazartesi sabahından cumartesi günü tatil zamanına kadar devam eden sıkı bir iş hayatından sonra müessesenin daimiliğini temin edecek iş gruplarının işe dağılımlarından arta kalan zamanı çocuklar, eğlenmek, gezmek, hususi işlerini yapmak suretiyle kullanırlardı.

Her cumartesi gününü pazara bağlayan gece, enstitünün bütün personeli, öğrenci, öğretmen, usta öğretici ve işçilerinin iştiraki ile eğlence tertip edilir. Bu eğlenceler grup grup ve planlı programlı olarak ele alınırdı. Haftanın eğlence programını yapma görevini üzerine almış grup, bu eğlenceleri bir program altında sıraya koyar, eğlence yerindeki herkesin görebileceği kara tahtaya bu eğlencelerin sıraları, kimler tarafından yapılacağı seyredenlere ilan edilirdi.

Köy Enstitülerinin hemen hepsinde adet haline getirilmiş bu hafta sonu toplantıları o kadar çeşitli eğlencelerle süslenirdi ki, bunları seyretmek için kasabadan hatta il merkezinden bir sürü meraklı adeta bu hafta sonu toplantılarını beklerdi.

Şiirler okunur, şarkılar söylenir, horalar tepilir, halaylar çekilir ve öğrencilerin bizzat köylerinde yaşadıkları vakalar temsil edilerek dile getirilirdi. Gerek Akçadağ, gerekse Yıldızeli Pamukpınar Köy Enstitülerinde ve diğerlerinde yüzlercesini gördüğüm bu toplantıların özelliği programlarının zenginliği ve bir hafta evvelki çeşniyi insana hatırlatmaması idi. Bu kadar zengin çeşit, bu kadar zengin buluş ancak bu tertemiz köylü çocuklarının tertemiz ve diri hatıralarından elde edilebilirdi.

Bu toplantılardan bir tanesinin kara tahtaya asılmış programı haftanın eğlencesini şöyle ilan ediyordu.

1. İstiklal Marşı (Hep birlikte)
2. Toprağım (Şiir – Arif Arslan)
3. Köroğlu (şarkı – üç sesli koro)
4. Halaylar (Abdurrahman Halayı)
5. Ayşecik (şiir – Bekir Demirsoy)
6. Ağamı Everdik (Köy Temsili) İdare eden: Müzahir Özsoy
7. Şarkılar (koro üç sesli)
8. Aklımda Yoktu (Monolog - Fevzi Kaplan)
9. Bağlamadan Çıkanlar (Bağlama Birliği)
10. Mandolinden Sesler (Mondolin Birliği)
11. Haftanın Güreşçisi (2. Sınıflar arasında müsabaka)
12. Dağ Başını Duman Almış (Marş – hep birlikte)

Bazan da bu hafta sonu eğlenceleri, başka bir enstitüden misafir bir ekibin, hafta ortasında enstitüye bir iki günlüğüne misafir gelmesi yüzünden zuhurat olarak yapılırdı.

O zaman her iki enstitü bütün marifetlerini ortaya koyarlar ve toplantı adeta iki enstitünün eğlence yarışması halinde uzar giderdi. Renk renk demet demet memleketin her köşesinden, memleketin diğer köşesine milletimizin geleneği, rengi ve şarkısı aşılanırdı. Bu çeşit eğlenceler bütün öğrenciler tarafından beklenir ve onlardan öğrenilen şarkılar, oyunlar ve şiirler diğer enstitülere aktarılırdı.

Bu temsili, şarkılı şiirli toplantılarda bazen köylerde çalışan öğretmenlerin çalışmaları da konuşulur, tenkid edilirdi. Köyde muvaffak olmuş öğretmenlerin yaptıkları işler misalleri ile bu topluluğa duyurulur, muvaffak olamayanların tutumları da yine burada tenkid edilirdi. Bu tenkidler, bazen da idareci veya öğretmenlerin gerek iş, gerekse ders bakımından o haftaki veya haftalardaki tutumunu izah eden, iyi olanları

öven, kötülere tedbir bulmayı istihdaf eden konuşmalara inhisar ederdi.

Bu nevi toplantılarda her şey olduğu gibi konuşulur, hiç bir şey örtülü kalmazdı. Edep ve karşılıklı anlayış içinde yapılan bu konuşmalar daima müessesenin düzeltilmesine, onun daha iyiye yöneltilmesine müteveccih olurdu.

Haftanın muayyen günlerinde de herhangi bir öğretmen veya öğrenci tarafından daha evvel

tanıtma planına alınmış olan bir kitabın kontran-düsü yapılır, kitabı okuyan bunu bütün detayıyla anlatırdı. Bu kitabın anlatmak istediği ana fikir ortaya çıkarılır ve gayesi belirtilirdi. Bu şekilde birçok kitaplar çocukların bilgisine, tanınmasına arzedilmek suretiyle onların eğitiminde mühim bir safha sağlanmış olurdu.

Şinasi Tamer, Tonguç'a Kitap, İmece Yayınları, İstanbul 1961, sayfa 300- 301

5 Ekim 2019 Dünya Öğretmenler Günü Eskişehir'de Eğitim Der ile birlikte kutladık. Eskişehir Eğitim Der'in Şube açılışına katıldık.

5 Ekim 2019 Dünya Öğretmenler Günü Eskişehir'de Eğitim-Der ile birlikte kutladık.

5 Ekim 2019 Dünya Öğretmenler Günü Eskişehir'de Eğitim-Der ile birlikte kutladık.

7 Ekim 2019, Eğitim İş, İş Fakir Baykurt Onur Ödülü Jürisi toplantısına Vakıf başkanımız Erdal Atıcı katıldı.

11 Ekim 2019'da Dil Derneği ve Çankaya Belediyesi ile birlikte düzenlenen etkinlikte Fakir Baykurt anıldı.

11 Ekim 2019, Erdal Atıcı, Sevgi Özel, Kenan Kocatürk

19 Ekim 2019, Ulusal Eğitim Derneği etkinliği: Mustafa Gazalci, Nazım Mutlu, Erdal Atıcı

19 Ekim 2019, Ulusal Eğitim Derneği'nin düzenlediği "Cumartesi Konferansları"nda "Köy Enstitülerinin Meclis Süreci" konulu etkinlik

3 Kasım 2019 günü Hasanoğlan Mezunları Derneğinin "Cumhuriyet Balosu"

3 Kasım 2019 günü Hasanoğlan Mezunları Derneğinin "Cumhuriyet Balosu"

9 Kasım 2019'da Vakfımızda ölümünün 21. yılında Ferit Oğuz Bayır'ı andık. Konuşmacılar Erdal Atıcı, Ali Kınacı ve Günay Güner idi. Onur konuğu olarak Abdullah Özkucur öğretmenimizi ağırladık.

Ferit Oğuz Bayır anma etkinliğimiz

Ferit Oğuz Bayır etkinliğimiz

16 Kasım'da ÇAĞDEP'te Atatürk ve Devrimleri hakkında konuştuk, Âşıklar sazları ile programı güzelleştirdiler.

16 Kasım'da ÇAĞDEP'te Atatürk ve Devrimleri hakkında konuştuk, Âşıklar sazları ile programı güzelleştirdiler.

23 Kasım 2019'da yine Vakfımızda öğretmenler günü nedeniyle "Geçmişten Günümüze Öğretmenlik Mesleği" konulu bir etkinlik düzenledik.

Etkinlikte Prof. Dr. Hasan Pekmezci ve Prof. Dr. Zafer Gençaydın konuşmacı olarak katkı sundular.

13. Genel Kurulda vakfımızın Onur Üyesi seçilen Prof. Dr. Hasan Pekmezci'ye bu Anlamli günde plaketi sunuldu.

Öğretmenler Günü etkinliğimiz

Öğretmenler Günü etkinliğimiz

Öğretmenler Günü etkinliğimiz

Prof. Dr. Ahmet Saltık, Prof. Dr. Zafer Gençaydın, Şükran Pekmezci, Prof. Dr. Hasan Pekmezci, Erdal Atıcı

Vakfımızdan Haberler

1. 5 Ekim 2019 Dünya Öğretmenler Günü Eskişehir’de Eğitim-Der ile birlikte kutladık. Eğitim Der Eskişehir Şubesinin açılışına katıldık.
2. 7 Ekim 2019, Eğitim İş, Fakir Baykurt Onur Ödülü Jürisi toplantısına Vakıf başkanımız Erdal Atıcı katıldı.
3. 11 Ekim 2019’da Dil Derneği ve Çankaya Belediyesi ile birlikte düzenlenen etkinlikte Fakir Baykurt anıldı. Üç ayrı oturum düzenlendi. Vakıf başkanımız Erdal Atıcı oturumlardan birinde Fakir Baykurt - okur ilişkisi üzerine bir konuşma yaptı.
4. 12 Ekim 2019, Fakir Baykurt Onur Ödülü değerli öğretmenimiz Abdullah Özkucur ve Prof. Dr. Mesut Gülmez’e verildi.
5. 19 Ekim 2019, Ulusal Eğitim Derneği’nin düzenlediği “Cumartesi Konferansları”nda “Köy Enstitülerinin Meclis Süreci” konulu etkinlikte konuşmacılar Nazım Mutlu ve Vakıf başkanımız Erdal Atıcı idi.
6. 3 Kasım 2019 günü Hasanoğlan Mezunları

Derneğinin “Cumhuriyet Balosu”na Vakfımızı temsilen Başkan Erdal Atıcı katıldı.

7. 9 Kasım 2019’da Vakfımızda ölümünün 21. yılında Ferit Oğuz Bayır’ı andık. Konuşmacılar Erdal Atıcı, Ali Kınacı ve Günay Güner idi. Onur konuğu olarak Abdullah Özkucur öğretmenimizi ağırladık.
8. 16 Kasım’da ÇAGDEP’te Atatürk ve Devrimleri hakkında konuştuk, Âşıklar sazları ile programı güzelleştirdiler.
9. 23 Kasım 2019’da yine Vakfımızda öğretmenler günü nedeniyle “Geçmişten Günümüze Öğretmenlik Mesleği” konulu bir etkinlik düzenledik. Etkinlikte Prof. Dr. Hasan Pekmezci ve Prof. Dr. Zafer Gençaydın konuşmacı olarak katkı sundular.
13. Genel Kurulda vakfımızın Onur Üyesi seçilen Prof. Dr. Hasan Pekmezci’ye bu Anlamli günde plaketi sunuldu. Abdullah Özkucur bu etkinliğimize katılarak bize onur verdi.

19 Aralık 2019 Eğitim İş Sendikası Fakir Baykurt Onur Ödülü, Abdullah Özkucur öğretmenimize verildi.

Fakir Baykurt Onur Ödülü töreni.

Fakir Baykurt Onur Ödülü töreni.

Eğitim İş Fakir Baykurt Onur Ödülü töreni

Bize Gelen Kitaplar

1. “Doğanın ve Hayatın İçinden Resimler-Sanatta 50.Yıl” Şükran Pekmezci(Atay)-Hasan Pekmezci
2. “Kuruluşundan Kurtuluşuna Bağlantıları ile Samimbeyli” yeni belgelerle genişletilmiş 4. Baskı-Mustafa Onar
3. “Eğitim Onurumuz Köy Enstitüleri ve Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü” Mehmet Erbil, Hasanoğlan Mezunları Derneği Yayınları
4. “Fethiye Eğitim Tarihi” Hasan Gürhan-Günür Karaağaç
5. “Köy Enstitülü Yazarlar Ozanlar” Mehmet Albayrak, TÖB-DER Yayınları

Yitirdiklerimiz

1. Basri Baştürk, Kepirtepe Köy Enstitüsü mezunu, 28 Kasım 2019
2. Mustafa Şanlı, 1950 Aksu Köy Enstitüsü mezunu, Vakfımızın kurucu üyesi, 9 Aralık 2019
3. Mustafa Onar, 1950 Düziçi köy Enstitüsü mezunu, 16 Aralık 2019

Bağışlarınız için; Posta Çeki No:
524699

Ziraat Bankası Başkent Şubesi:

IBAN:

TR120001001683390292475016

Aksu Köy Enstitüsü,
1950 mezunlarından, Vakfımızın kurucu üyesi, aydınlanma savaşımıcısı, öğretmen yazar;
MUSTAFA ŞANLI'YI
9 Aralık 2019 tarihinde kaybettik.
Ailesinin, Köy Enstitülülerin, yurtsever aydınlarımızın başı sağ olsun, ışıklar içinde yatsın.

KÖY ENSTİTÜLERİ VE ÇAĞDAŞ EĞİTİM VAKFI
<http://koyenstitulerivakfi.org.tr>

Fakir Baykurt Onur Ödülü

Fakir Baykurt Onur Ödülü, Abdullah Özkucur öğretmenimize verildi.

Şiir Köşesi

İLYAS ÖZCAN (*)

EL NE DER BİLMEM

Kazmayı, küreği alınca ele,
Nasırlı tabanım binince bele,
Alnımda toprağa dökülen sele
Kan mı der, can mı der el ne der bilmem?

Elimde meşalem köylere gitsem,
Ne mutlu yurt için ben bir ümitsem,
Dileğim: Her köyü bir cennet etsem,
Can mı der, şan mı der el ne der bilmem?

Kazmamın ucunda düz olur dağlar,
İçimde ideal, köy aşkı çağlar,
Beş asır rehbersiz nice köy ağlar,
Susturam, coşturam el ne der bilmem?

(*) Kepirtepe Köy Enstitüsü öğrencisi, Köy Enstitüleri Dergisi S:1, Sayfa 121

Mithatpaşa Cad. 62/21 Yenışehir / ANKARA
Tel&Faks: 0312 425 24 68

Yayının Adı
Yayının Türü
Yayın Şekli
Yayın Sahibi
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Yayın İdare Adresi
E-Mail
Hazırlık
Baskı

Köy Enstitüleri
Yayın Süreli Yayın
3 Aylık - Türkçe
Köy Enstitüleri ve Çağdaş Eğitim Vakfı Adına ERDAL ATICI
ALİ KINACI
Mithatpaşa Cad. 62-21 YENİŞEHİR / ANKARA
kevakfi@gmail.com
Merdiven Reklam Tanıtım / merdivenreklamtanitim@gmail.com
Merdiven Reklam Tanıtım / 0312 232 30 88